

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan **zvečer**, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Frana Kolmana hiši „Gledališka stolba“. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Meščanje!

Razpisane so zopet dopolnilne volitve v mestni zbor ljubljanski, katere se bodo vršile

11., 13. in 14. aprila t. l.

in zopet dana Vam je prilika, posluževati se meščanskih Svojih pravic, pokazati Svojo politično zavednost in neomahljivo značajnost, javno proglasiti Svoje prepričanje in priboriti mestnemu zboru narodno večino, katera mu po vsej pravici gre in za katero se skušamo uže dolgo vrsto let.

Vaše glasovanje bode pričalo, ali znate razločevati mej prijateljem in nasprotnikom, ali Vam je pri srci pravična naša stvar, narodna disciplina, napredek in materijalno blagostanje našega mesta, — oznanjevalo bode pa tudi, ste li ponosni na krasno našo deželo, v katerej biva ogromna večina Slovencev, in hočete li še dalje trpeti nenaravno razmero, da nam v lastnej deželi, v glavnem našem mestu, še dalje gospodari ona stranka, katera zasmehuje in zaničuje vse, kar je našega in katero je presvitli cesar sam tako nemilostno obsodil, rekoč jej: „Fakcijska opozicija!“

Sebi v prid morate tedaj voliti, kajti marsikateri koristen predlog je do zdaj propadel v mestnem zboru, ker je bil stavljen po narodnih zastopnikih in marsikatero važno vprašanje se iz istega uzroka nij rešilo ali pa rešilo za Vas neugodno.

Da tedaj ne bomo več brezpravni v zboru ljubljanskem, da ne bode več gospodaril tujec in potujčenec v našem mestu, zato treba, da Svoje zaupanje izrečete someščanom, katere Vam nasvetuje podpisani odbor, s tem, da jih volite kot Svoje zastopnike.

In ker bodo tudi nasprotniki napenjali vse sile, potrebno je neobhodno, da vsak volilec izpolni svojo dolžnost, da se iznebi vseh predsodkov in se ne da pregovoriti niti premotiti, če ga vabi nasprotna stranka s še tako priliznenimi in zvičajnimi besedami.

Možje, katere Vam priporočamo, so Vaši someščani, Vaši sorojaki, Vaše krvi, vrhu tega pa po svojem stanu, svojem imetji, znanji in značaji tako odlični, da so gotovo vredni Vašega zaupanja, njih imena so Vam porok, da bodo izvrševali težavno nalogo mestnih odbornikov vestno, častno in v Vašo popolno zadovoljnost.

Pogumno tedaj na volišče in volite jih jednoglasno!

Ti možje so:

Za III. volilni razred, ki voli 11. aprila:

Dr. Valentin Zarnik, odvetnik in deželni poslanec.

Jan. Nep. Horak, hišni posestnik, prvomestnik pomočnega društva itd.

Ivan Hrbar, glavni zastopnik banke „Slavije“.

Za II. volilni razred, ki voli 13. aprila:

Peter Grasselli, deželnega glavarja namestnik, hišni posestnik itd.

Fran Potočnik, stavbeni svetnik.

Alojzij Bajer, c. kr. računski revident in hišni posestnik.

Za I. volilni razred, ki voli 14. aprila:

Josip Kušar, predsednik trgovinske in obrtnijske zbornice.

Ivan Vilhar, hišni posestnik.

Dr. Alfonz Moše, odvetnik.

Dr. Fran Papež, odvetnik.

Národni centralni volilni odbor:

Dr. Valentin Zarnik, prvomestnik.

Dr. Karol Bleiweis, mestni odbornik, primarij; dr. Josip Drč, zdravnik in mestni odbornik; Fran Fortuna, podžupan, trgovec in posestnik; Peter Grasselli, hišni posestnik, deželnega glavarja namestnik, deželni odbornik; Fran Goršič, hišni posestnik; Fran Hren, hišni posestnik in trgovec; Jan. Nep. Horak, hišni posestnik, trgovec in prvomestnik pomočnega društva; Ivan Hribar, glavni zastopnik banke „Slavije“; Josip Jerič, župnik in urednik „Slovenca“; Anton Klein, posestnik tiskarne; Karol Klun, deželni in državni poslanec; Josip Kušar, prvomestnik trgovinske in obrtnijske zbornice, hišni posestnik in trgovec; dr. Alfonz Moše, odvetnik; Ivan Murnik, tajnik trgovinske zbornice; dr. Fran Papež, odvetnik; Fran Potočnik, stavbeni svetovalec; Mihael Pakič, hišni posestnik in trgovec; Ivan Perdan, hišni posestnik in trgovec; Fran Peterca, hišni posestnik in mestni odbornik; Vaso Petričič, hišni posestnik, trgovec in mestni odbornik; Josip Ribič, trg. odbornik; Luka Robič, c. kr. davkarski nadzornik; Josip Regali, hišni posestnik in mestni odbornik; Fran Sark, trg. odbornik; Fran Ks. Sovan ml., hišni posestnik in trgovec; Ignacij Stupica, mestni odbornik; Jakob Škrbinec, hišni posestnik in trg. odbornik; dr. Josip Vošnjak, deželni in državni poslanec; Jarnej Žitnik, hišni posestnik in trg. odbornik; Ivan Železnikar, urednik „Slovenskega Naroda“; odborniki.

Iz državnega zbora.

Debata o volilnej reformi.

Z Dunaja, 22. marca. [Izv. dop.]

(Dalje.)

Skozi 20 let klicali smo po pravu za našo deželo in naše ljudstvo, a oni možje nas niso čuli, ki

se danes tako marljivo pozivljajo na pravo. To je uže v navadi, da levica, liberalna stranka, ima zadočo, da slokosti in krivice obstoječega volilnega reda popravlja, oziroma da popravke predlaga, da levica povsod izpolnjuje zadočo, da volilno pravico kolikor je le mogoče razširi. Pri nas pa stojimo pred čudnim prizorom. Pri nas je ravno levica, ki

s kislim obrazom gleda na predlog o razširjenji volilne pravice in ki se trudi s predlaganjem raznih družih predlogov, da prevede zadevo ad absurdum. (Oho! na levici) Žal, da se ima stvar tako! (Veselo na desnici) Mi stojimo pred prizorom, da levica nij čisto liberalna stranka, kakor se tako rada ime- nuje sama, ampak narodno-liberalna s trikrat pod-

črtanim narodno. To je imelo za posledice, da se nij videlo slokosti volilnega reda, njegove krivice, ali pa se jih nij hotelo videti. Tudi se nikdar nij imelo časa, da bi se isti bil popravil. To je za našo levico prav obžalovanja vreden dogodek, da zdaj ravno od strani, ki se zmerom tako rado imenuje reakcionarno, klerikalno in fevdalno, izvira liberalen predlog, predlog o razširjenji volilne pravice. (Veselost na levici. Klici na levi: To je liberalno!) To je obžalovanja vredno. To jaz pripoznavam (Veselost na desnici.) in vidi se mi razumljivo, da to prav neradi vidite. Kajti ta predlog predstavlja se vam kot strašilo, ki vas na to spomina: „To bili bi mi imeli storiti uže davno, to smo opustili. Ako bi res bili liberalni, za katere se zavete, iti bi morali uže desetkrat na popravek volilnega reda in bili bi uže davno morali razširiti volilno pravico.“ (Prav dobro! na desnici.) S samimi frazami o liberalizmu ljudstvu nij nič pomagano. Kazali ste s tolikim ponosom na vaš liberalizem, kakor na čist granostaj brez napake, a celo najlepši granostajski liberalizem se pohabi, ako se katerikrat ne rabi, ako ne pride na solnce in prost zrak življenja. (Dobro! dobro! na desnici.) Jaz vam še ponavljam, da je to žalostna prikazen za vas kot stranko, kajti s tem ste prav za prav kot liberalna stranka dogospodarili.

Dr. Rieger pobija potem temeljito ugovore levičarskih govornikov. Ako se nam vse krivice volilnega reda predstavlja, moram vendar vprašati: Da, komu pa to pravite? Ali nismo mi čez dvajset let o tem tožili? Je-li smo mi, ki smo ustvarili ta volilni red? Je-li nas je morda oče ustave prosil za botra, je-li smo mi, ki smo l. 1873. sklenili zmene? Zakaj pa ste ustavo leta 1873. tako napravili, ko je vendar bilo v vaši moči, da ste lahko popravili vse? Zakaj od takrat niste storili najmanjšega koraka, da ga popravite? Da, jaz trdim, da tudi predlog o razširjenji volilne pravice za Dunaj in njega predokraje ne bi bil prišel v razgovor, ako se bi bila predložila predloga Lienbacherja in Zeithammerja, in celo sam poročevalec manjšine to pripoznava, ker pravi da je svoj predlog z onim gospoda dr. Kronawettera zvezal. Mi smo volilnemu redu očitali dvoje. Najprvo, da se je brez in čezmerno podpiralo takozvani srednji stan, bourgeoisijo. Tu nij pravno etičnega in narodno-gospodarskega uzroka, zakaj da se je dalo meščanstvu, meščanu malih mest tri-štirikrat močnejšo volilno pravico, nego deželnim občinam. Večkrat nij inteligenca, s katero se odlikujejo in sploh nij družega primernegega uzroka. Ako smo vprašali, zakaj da so mestom dali tako prednost, odgovorilo se nam je: Da, podpirati se

im industrija, njej je treba podpore, izpodbujanja, obrane. Ako je to res, čemu pa so potem trgovinske zbornice, o katerih se pravi, da so zato poklicane, da zastopajo industrijo. Tu se je v Avstriji, kjer se tako rado po vzgledu družih ravna in kjer se je žalibog tako redko kedaj mislilo, da se nikdar niso drznili, da bi ustvarili kaj novega, kjer se tako rado le na to gleda, da se ravna po drugih, tu se je — pravim — pripetilo, da se je v Avstriji ustvarilo nekaj celo novega, originalnega. Kajti zastopstva trgovinskih komor nijma, kolikor je meni znano, nobena država sveta, in prav čudno je to, da so dotične opazke poslanca Pfügla na levi strani vzbudile toliko smeha. Po dolgoletnih izkušnjah prišel sem do prepričanja, da to, kar ste tolikrat narisali z zastopstvom interesov, nij bilo družega, nego koristi vaše stranke. Govornik razpravlja potem stališče, katero je Avstrija imela v tako zvanej nemški zvezi, katere nazori so jo takrat vodili in kako se je to po bitvah pri Sadovi in Sedenu premenilo. Avstrija morala je po onih dogodjajih samo na-se misliti, s svojimi močmi se postaviti na stalne noge in to nij mogla učiniti inace, kakor s tem, da je dala vsem svojim narodnostim jednake pravice ter ne dajati posameznim privilegij. Z vso zgovornostjo dokaže potem perfidnost Herbstove stranke iz zgodovine. Govorilo se je o tem, da ima notranje mesto dunajsko za 69 000 duš samo 4 poslance. Dr. Rieger zastopa 86 000 duš, ki plačujejo 1,600.000 gold. davka. On zastopa torej za polovico več prebivalcev, kot poslanci notranjega mesta na Dunaji. Jaz kličem po pravici in gospodje, ki imajo srce v prsih, naj to krivico odpravijo. In ali nij poslancev, ki še več prebivalcev zastopajo?

Govornik navede samo jeden slučaj. Poslanec Hevera zastopa 200.000 duš, ki plačujejo 6,200.000 gold. davkov (Čujte! na desnici), torej očitno več, nego kraljevina Dalmacija z devetimi poslanci. Poslanec Leopoldstadta je rekel: s koliko grenkostjo o tem moramo govoriti! A poslanec Hevera je tako dober mož, da čez to nikakor nij bil hud ali nevoljen. (Veselost na desnici.) Priznavam, da imajo ti predkrajci meščanski značaj in da se naj uvrstijo mej mestne skupine. A uže se je kazalo na to, zakaj se nij to zgodilo uže 1873. l. In zakaj nij nobeden onih gospodov na levici to predlagal preje? Opomniti mi je, da imamo tudi v Pragi predmesta, ki imajo meščanski značaj in ki brojijo več nego 60.000 prebivalcev, in baš toliko davkov plačujejo. Vi mi torej kot poslancu Prage in njenih predmestij ne smete vzeti za zlo, ako nasproti vašemu predlogu povem: da isto pravo zahtevam za Prago in njena pred-

mestja. Dokler pa vlada nijma gotovih statističnih dat, nij nade, da se ta stvar prevede. Levičarji s svojimi predlogi, ki morejo se le z 2 tretjini sprejeti, namerjajo očito, upropastiti naše predloge. (Odobrovanje! na desnici.) To me spomina na dragoceno nevesto, ki je svojemu snubilcu vsak dan nove in težje uvete za svojo nagnenost stavila; ko je vse bogastvo sveta položil pred njo, zahtevala je še luno in zvezde. Bodete-li mislili, da je to storila iz poetične sanjarije? O ne! To je storila, ker se sploh nij hotela močiti. In predlogi dra. Herbsta, to so lune in zvezde te dragocene neveste! (Veselost! na desnici.) On sploh neče reforme, to je zrno te stvari. (Živahno odobrovanje! na desnici.) Nas vodi nazor, da v vsakej stvari to izvršimo, kar je možno, ali to možno mi tudi v resnici izvršimo in ne čakamo celih dvajset let! (Odobrovanje! na desnici.) In ker nas vodi mnenje, da reforma, ako je sploh možna, vzemi se resno v pretres, prešli smo t. d. na to reformo, akoravno je skromna. Ponavljam le še to, kar sem rekel o drugej priliki. Garancija obstojanja držav stoji v neprenehljivej, sukcesivnej reformi. Tja, ki je pravodobno ne zasede reforma, ta zasede prevrat, bodi si od zgoraj ali od spodaj. Mi pa nečemo prevrata, mi čemo postojano, pravično in mirno reformo. Ta je tudi res v predlogu večine. To je reforma v smislu olehčanja izvršitve volilnega prava, reforma v smislu zaščita manjšin, reforma v smislu razširjenja volilne pravice, reforma v smislu pravice in svobode in zato priporočam predlog večine. (Živahno odobrovanje in plosk! na desnici. Govorniku se čestita od mnogih strani.)

Poslanec Ruczka predlagal je potem konec debate, kar se je vzprejelo. Govorniki za predlog večine volijo grofa Hohenwarta za generalnega govornika, levičarski govorniki pa izvolijo dr. Sturma.

(Dalje prih.)

Politični razgled. Notranje dežele.

V Ljubljani 28. marca.

Pred kratkem bilo je čitati po listih, da naš presvitli cesar obišče laškega kralja in nekateri listi so celo hoteli vedeti dan in kraj shoda. Denes pa se uže oficijelno dementira ta vest, a mestu nje je razširjena novica o shodu našega vladarja z ruskim.

Državnemu zboru predložil se je načrt zakona o gradnji stranske proge istranske državne železnice iz Hrpelja v Trst. Ta načrt obseza naslednja določila: „Vlada se pooblasti, da izpelje stransko prego istranske državne železnice iz Hrpelja v Trst z normalnim trom lo-

LISTEK.

NOV.

(Spisal I. Turgenjev, preložil M. Malovrh.)

Druga knjiga.

Nova zemlja naj se ne orje z brano, nego z globoko sezajočim plugom.

Opazka nekega ekonoma.

I.

Jutro se je uže žarilo, ko je od obeda pri Goluškinu vrnivši se Solomin do tvornice ter ondud kaj na lesena vrata potkal. Stražar mu je takoj odprl ter ga spremil do stranske hišice, a za njim skakali so trije kosmati veliki psi veselo z repi majaje. Videlo se je, da je vsem štirim srečna vrnitev Solominova jako po volji.

„Kako to, Vasilij Fedotič?“ vprašal je stražar, da ste se uže nocoj vrnili? Pričakovali smo vas stoprav jutri.“

„Ker me je veselilo teh pet vrst po noči iti ter se tako izprehoditi.“

Doore, akopram nekoliko neobične razmere mej Solominom in tvorniškimi delavci so prouzročile, da so ga kot voditelja tvorniškega čislali, a ž njim občili kot da je priprost delavec. Bali so se ga pa vendar: saj jih je bolje poznal, nego jim je zmerom všeč bilo in v njih očeh bilo je to mnogo preveč! „Kar je Vasilij Fedotov rekel“, so trdili,

„to je neovrgljivo!“ Saj je po njihovem mnenju „modrost z veliko žlico jel“, ter bi kateremu koli Angležu mnogo kaj svetovati mogel! — Necega lepega dne prišel je bil res bogat Anglež v tvornico in, se li mu je tako dobro dopalo, da je Solomin ž njim tako gladko angleški govoril, ali se je res čudil izrednemu njegovemu znanju — kratko malo, Anglež potrkal je Solominu jako prijateljsko na ramo in ga prijazno povabil ž njim v Liverpool oditi; delavcem rekel je pa nekatere krati v žalostnej svojej ruščini: „Vi, vaš voditelj je dober, jako dober!“ Temu so se delavci prav od srca smijali in jeden družemu s posebnim ponosom rekli: „Kaj pravite zdaj o „našem“? — He!“

On je bil v istini „njihov“! V drugo jutro stopil je Solominov ljubljeneč, Pavel, v njegovo sobo, ga probudil, mu vodo pripravil in mu govoril o nekaterih tvorniških zadevah. Potem pila sta vkupce čaj, a nato oblekel je Solomin umazano svojo vsakdanjo obleko in s Pavlom v tvornico šel, kjer mu je dan pretekel kot navadno.

Pet dnij po Solominovej vrnitvi k svojim penatom, pridrdral je eleganten, s štirimi krasnimi konji uprežen voz na tvornično dvorišče. Sluga v grahobojnej livreji, katerega je Pavel silno slovesno k Solominu vodil, izročil je slednjemu pismo z velikim pečatom: „Od njegove prevzvišenosti gospoda tajnega svetnika Sipjagina.“ V tem, ne po navadnem parfimu, ne! — nego po najfinejšej angleškej jokey-klub-esenci duhtečem pismu, ki ga nij pisala

roka pisarjeva, nego prevzvišena roka tajnega svetnika in zelo obraženega lastnika posestva Aržanov. Najprej se je vprašal, da se obrne do njemu tujega gospoda — o katerem je pa — namreč gospod Sipjagin, toli dobrega čul, da je tako „svoboden“ gospoda Solomina prositi, naj se k njemu potruji, ker bi mu, Sipjaginu, pri nekem velikem podjetji njegovi, Solominovi sveti vrlo koristni bili. V nadi, da bode gospod Solomin po svojej ljubeznivosti to vabilo vzprejel, mu pošlje svojo ekvipažo. — Ako bi pa gospod Solomin ne mogel gospoda Sipjagina željo takoj izvršiti, to je slednji pripravljen mu, kadar koli izvoli, svojo ekvipažo poslati. Na to prišlo so v pismu obične dvorljivosti in ljubeznivosti in nato pravi ministerski podpis, krstno in lastno ime piščev, katerega pa nihče ne bi mogel čitati. — Naposled dodano je bilo kot postscriptum: „Nadejam se, da mi ne bodejte odrekli, ako vas povabim pri meni obedovati. Ceremonij nij nobenih treba, prosim v običnej suknji priti. Besede „ceremonij nij treba“ bile so podčrtane. Sluga v grahobojnej livreji izročil je zdaj nekako bojazljivo ali bolje rečeno prezirljivo priprosto zložen listek od Neždanova, ki je pisal: „Pridite na vsak način, vi ste tu silno potrebni — ter morete morda tudi silno koristiti — se ve da ne gospodu Sipjaginu.“

Ko je Solomin Sipjagino pismo prečital, milil je sam pri sebi: „Kako naj tudi drugače pridem, nego v običnej suknji; saj fraka niti nijmam! . . . za vraga, čemu bi tja hodil . . . samo

kalne železnice v proračunjenem znesku 3.340 000 gld. na državne stroške, katera svota pa se naj smatra maksimalnim zneskom.

Gradnja omenjene stranske proge naj se prične v letu 1883. in naj se v treh letih dovrši.

Da se dopolnijo tehnična predela za samostojno zvezo cesarjevič Rudolfove železnice s Trstom, kakor tudi da se izdela ponatančni načrt za omenjeno progo se vladi za leto 1882. dovoljuje 40 000 gld. kredita. Ta svota naj se vzame iz kas, a če to nij dovoljeno, naj se pokrije s tekočim dolgom.

To železnico mora državna uprava v svojej režiji upravljati in se sme promet izročiti privatnemu ali kakaj družbi le na podlagi zakona, ki bi se o tem izdal.

V soboto popoldne govoril je pred 5000 zbranimi delavci na Dunaji poslanec dr. **Kronawetter** o „zahtevah četrtega stanu v avstrijskem državnem zboru“. Govornik slikal je obnašanje državnega zbora za leto 1861 o vprašanji delavcev in ostro obsojal „liberalne“ prejšnje vlade, ki niti niso pustile govoriti o tem vprašanji. Danes smejo vendar delavci prosto govoriti o svojih težnjah; kake pa so njihove težnje, povedala je deputacija delavcev iz Moravske Otrave. Potem govoril je o opravičenih zahtevanjih delavcev, da se jim zboljša plačilo in pojasnjeval potem razmero velikega kapitala nasproti delavcu. Veliki kapital hoče uničiti malo obrt. Delavci, dejal je Kronawetter, nečejo družega, nego da morejo živeti, kakor ljudje in da se jim da jednopravnost, kakršna je teoretično v državnih temeljnih zakonih. In potem je končal svoj govor: Organizirati se morajo vsi delavci, stan delavcev se more zjediniti, malo od državnega zbora pričakovati. Vse si po svojej moči pridobiti. (Živahna pohvala.) Za dr. Kronawetterom govorili so še delavci in vsi poudarjali, „da si morajo sami pomagati“. Oni so se tudi odločno izražali, da nimajo nikake zveze s Schönererjem in jednakiimi ljudmi in je tudi nečejo imeti, da tudi niso antisemitje in se ne vtikajo v narodnostni prepir.

Pred nami leži zopet nekaj službenih poročil o gibanji naših čet na jugu. Iz vseh teh službenih poročil iz Hercegovine pa se razvda, da se skoro ne more več govoriti o pravej vstaji, kajti vstasi razdeljeni so le na male trume, in kadar te ugledajo naše čete, umaknejo se nazaj in le redko napadajo mimogredoče naše vojake. Če te vstaške trume ne dobijo od nikoder pomoči in da se prebivalci ne bodo bolj za nje zanimali, kakor zdaj, in jih ne podpiralo, upati je, da se bodo prav kmalu umirili.

Vnanje države.

V nedeljo popoldne prišel je iz Petrograda na Dunaj ruski Veliki knez **Vladimir**, mlajši brat ruskega carja Aleksandra III., s svojo soprogo Veliko kneginjo Marijo Pavlovno. Na kolodvoru pričakovalo ga je mnogo dostojanstvenikov in naš presvitli cesar sam v uniformi njegovega ruskega polka; naš cesar je iskreno pozdravil visokega gosta in ga dvakrat poljubil.

čas gubiti!“ Ko je pa Neždanovljev listek prebral, stopil je k oknu ne vedé kaj storiti.

„Kaj smem odgovoriti?“ vprašal je ozbiljno in polahkoma grahobojni.

Solomin stal je nekoliko trenutkov poleg okna in premišljeval. Potem pogladil si je z roko nagnančeno čelo in rekel:

„Jaz se z vami peljem. Samo toli potrpljenja prosim, da se preoblečem.“

Dobri sluga šel je iz sobe. Solomin ukazal je Pavla pozvati; temu dal je instrukcije, potem še sam jedenkrat hitel v tvornico in vrnivši se naposled, oblekel hitro črno dolgo suknjo, ki mu jo je okrajnega mesteca krojač napravil, vzel svoj okrogli uže malo rudeči klobuk in se vsedel v voz. Najedenkrat se je spomnil, da njima rokavic. Pavel, desna njegova roka, prinesel mu je par novopranjih belih rokavic, ki so imeli silno debele prste. Solomin del jih je v žep in ukazal — pognati — zdajci skočil je sluga povsem nepotrebno na voz; dobro izučeni kočijaž oglasil se je s tankim svojim glasom in konji so tekli kot veter.

Za čas, ko se je Solomin bližal posestvu Sipjaginemu, sedel je ta državnik v svojem salonu. Na kolenih ležala mu je politična bršurica, a njemu nasproti sedela je soproga njegova, s katero se je razgovarjal. Povedal jej je, da je Solomina prav za prav samo zato pozval, da bi ga pregovoril tvornico svojega trgovca popustiti in vodstvo njegove

Garibaldi potuje po Italiji in ljudstvo ga povsod navdušeno sprejema.

Iz Italije se poroča, da so radikalci jeli zopet razsajati. V Mesini je ljudstvo odtrgalo z mestne hiše mestni grb. Mesinski prefekt je potoval v R.m. da tam predloži želje naroda o grajnji neke železnice.

Občni zbor denarnega obrtniškega pomočnega društva

vršil se je 26. t. m. v magistratnej dvorani o navzočnosti 60 udov. Zborovanje prične vodja g. Horak s sledečim govorom:

Slavna skupščina!

Z veseljem vas gospodje zbrane pri 26. zborovanji pozdravlam. Po §. 10 družbenih pravil prišli smo k denšnjemu obnemu zboru, da očitno račun položimo v gospodarjenji dohodkov in stroškov denarne obrtniške pomočne družbe, in da sklep leta 1881 sprejmemo. Razvidno je, da je denarna obrtniška pomočna družba preteklo leto z 547.411 gld. občevala v primerenji k 1880. letu za 66.477 gld. več. — To nam svetloči, da je društvo posebno zaupanje doseglo, za to nam podeljeno za upanje izrečem vsem prijateljem obrtništva v imenu gospodov ravnateljev iskreno zahvalo. Denarna obrtniška pomočna družba nij pričakovala, da se jej bode za oskrbovanje toliko davkov naložilo, kakor pridobnina, dohodnina in druge davščine, zato je načelstvo v svojej seji dne 5. marca 1882 sklenilo obresti od 1. julija 1885. leta počenši za vloge neudov z 4 1/2 %, za vloge udov z 5 %, in za posojila 6 % obresti in 1/4 % provizije računati, vendar bo rezervni zaklad kolke in menjene tiskovine plačal, kar vsem tukajšnjim in zunanjim udom oznanjam. Preteklo leto zgubili smo za svojo domovino mnogozaslužnega, častnega uda našega društva, gospoda dr. Janeza viteza Bleiweisa-Trsteniškega, kateri je podpiral uže od začetka z dobrim svetom naše društvo, zdaj mu izrečimo našo prisrčno zahvalo na njegovej gomli, in ohranimo mu prjazni spomin, zato razodvajate vaše milovanje, da ostanete od vaših sedežev. (Se zgodi.) Dne 17. julija 1881 praznovali smo 25 letni obstanek našega društva; ta svečanost, katera je v častnej knjigi popisani, ostala nam bo vsem v prijaznem spomnu, ker najlepša je bila ta svečanost, katero smo praznovali pri našem društvu. Konečno se srčno zahvaljujem vsem gospodom udom in neudom za skupno delovanje v obrtništvu, ker le skupnemu delovanju se imam zahvaliti, da mi je Njegovo c. kr. apostolsko Veličanstvo naš preljudbi cesar Franjo Josip zlati zasluženi križec s krono podelilo. Gotovo boste z

mano navdihneno klicali: živi! živi! Njegovo c. kr. apostolsko Veličanstvo naš premilostljiv cesar in kralj Franjo Josip I. (Zbor vzklikne trikrat navdušeno živio! slava.)

Po §. 4. družbenih pravil izstopijo vsled družbene starosti gospodje: Matija Gerber, Franjo Goršič, Henrik Ničman in Janez Novak, smejo pa zopet voljeni biti.

Letno sporočilo in računski sklep kažejo, da je imelo društvo koncem l. 1881. 237 družabnikov, kateri so vplačali na svoje deleže 17 226 gld. 3 kr. Ves promet iznašal je 547.411 gld. 53 kr. Rezervni zaklad iznaša 16 283 gld. 87 kr. G. Oroslav Dolenc poroča v imenu pregledovalnega odseka, da je isti račun pregledal in našel vse v redu, ter predlaga, naj se vodstvu da absolutornj. Ta predlog obvelja. V ravnateljstvo izvolijo se gg.: Goršič Franc, Ničman Henrik, Žitnik Jarnej in Garth Gustav. V pregledovalni odsek gg. Noll Srečko, Dolenc Oroslav in Zor Ivan. Pri posameznih predlogih udov nasvetuje g. Goršič, da se za zidanje „Narodnega doma“ dovoli letos iz rezervnega zaklada 25 gld. G. Oroslavu Dolencu zdi se ta svota premala, on bi nasvetoval 100 gld. G. vodja Horak omeni, da se ta svota dovoli le zdaj, da se bode drugo in prihodnja leta, ko se rezervni zaklad bolj otvoristi, uže dovolilo mnogo več. Potem sprejme se predlog g. Goršiča.

G. Pakič predlaga, naj se dovoli za zdaj za spomenik dr. Bleiweisa viteza Trsteniškega 25 gld. Tudi ta predlog obvelja jednoglasno. Nasvet vodje g. Horaka društvu rudečega križa v Ljubljani za raniene vojake dovoli 25 gld. tudi jednoglasno obvelja in potem se občni zbor sklene.

Domače stvari.

— (Vabilo k LIV. odborovej skupščini „Matice Slovenske“) v soboto dne 1. aprila t. l. ob 5. uri popoldne v Maticinej hiši na Bregu. Dnevni red: 1. Branje zapisnikov o LIV. in LIII. odborovej seji. 2. Naznanila prvosodstva. 3. Tajnikovo poročilo o dobi od poslednje seje. 4. Poročilo književnega odseka. 5. Nasvet g. odbornika Šukleja o izdavanji učnih knjig za srednje šole. 6. Poročilo gospodarskega odseka: a) o društvenem letnem računu za 1881. in proračunu za 1882. leto; b) o knjižarskih cenah društvenih knjig; c) o tiskarskih ponudbah. 7. Odbekovo poročilo: a) o premembi društvenih pravil in b) o dopisu društva „Narodni dom“. 8. O družih predlogih za letošnji redni večki zbor. 9. Posamezni nasveti. Z ozirom na veliko važnost in obilico tvarine naj gospodje odborniki blagovolijo

papirnice prevzeti, kajti ta postajala je od dne do dne slabejša. Da bi Solomin mogel doma ostati ali kakšen drug dan odločiti, videlo se mu je povsem nemogoče, akopram mu je bil to sam v svojem pismu rekel.

„Saj mi nimamo tvornice za pavolo, nego za papir?“ rekla je Valentina Mihajlovna.

„To, ma chère, je vse jedno, tamkaj ženó celo stvar mašine, in tukaj tudi, — on pak je mehanik.“

„Dobro, a morda je specialist!“

„Duša moja, — pri nas na Ruskem prvič specialistov sploh nij, in drugič, sem ti uže rekel, da je mehanik.“

Valentina Mihajlovna nabrala je ustna na smeh.

„Pazi prijatelj,“ rekla je svojemu soprogu. „S temi mladimi ljudmi se človek lahko prevari. Jedenkrat si se uže spekel, pazi, da se to ne ponavlja!“

„Ti misliš Neždanovom? No, meni se vidi, da sem svojo namero dosegel: on je za Koljo izvrsten repetent. Saj veš: non bis in idem! Oprosti mojo pedanterijo, to znači: dve stvari se jedna za drugo ne ponavljata.“

„Misliš? — No, jaz mislim, da se na svetu vse ponavlja, osobito pa, kar je naravno in to zopet osobito v mladih ljudeh.“

„Que voulez vous dire?“ vprašal je Sipjagin in brošuro na mizo vrge.

„Ouvrez les yeux — et vous verrez!“ odgovorila mu je Valentina Mihajlovna. Kadar sta francoski govorila, sta se vikala.

„Hm! Ti menda o tem študentku govoriš?“

„Od gospoda študenta.“

„Hm! — Ali se mu je tu (pokazal je z roko na čelo) morda kaj zmešalo? Ah?“

„Odpri svoje oči!“

„Marijana! . . .“

„Ah?!“ (Ta drugi „Ah?!“ izgovorjen je bil nekakšnim začudenjem in bolj skozi nos, kot prvi.)

„Odpri svoje oči, ti rečem!“

Sipjagin nagrbničil je čelo.

„No, pri drugej priliki preiskali bomo to stvar. Zdaj sem ti le jedno reči hotel. Ta Solomin bode gotovo v silnej stiski in neokreten; to je povsem umevno. Saj nij nikedar prišel v dobro društvo. Treba bode z njim bolj prijazen biti, da ga ne uplašimo. — Jaz tega ne rečem zavoljo tebe, saj ti si — zlata vredna žena in samo ako hočeš, ga lahko očaraš. — J'en sais quelque chose, Madame! — Jaz to družih zavoljo rečem, — na priliko za tega le . . .“

Pri teh besedah pokazal je modern, nov klobuk na etaži, ki je bil lastnina Kalomejcevičeva, ki je to jutro v Aržanov prišel.

(Dalje prihodnjič.)

sniti se točno in v polnem številu. Pismene nasvete je poslati o pravem času.

— (Odbor „dramatičnega društva“) v Ljubljani naznanja svojim p. n. društvnikom, da je ravnokar razposlal 50. zvezek „Slovenske Talije“ za leto 1881. Kdor ga torej ne prejme, naj se prej ko mogoče oglasi pri imenovanem odboru, da se potrebne reklamacije precej vložijo pri poštnem uradu. — Ob enem pa prosi dramatičnega društva odbor one p. n. društvnike, ki so še z lansko udnino na dolgu, naj ta neznatni znesek kmalu dopošljejo, na vse dosežanje ude pa se obrača s prošnjo, da blagovolé v kratkem tudi za tekoče leto 1882. udnino ponoviti, ker sicer odboru drugo pot ne bode mogoče Talijinih zvezkov razpošiljati drugače, nego po poštnem povzetju.

— (Za „Narodni dom“) darovala je gospa Josipina Trpinč, rojena Zeschko, vdova izvirnega rodoljuba, fabrikanta in veleposestnika gosp. Fidelisa Trpinca, 200 gold. Živela!

— (Visoka starost.) Da dožive tudi siromaki visoko starost, nam dokazuje tukajšnja hiša za ubogo („revna hiša“) na Karlovski cesti. V njej so namreč jako stari ljudje, akoravno ne žive v izobli. 24 ubogih je 80—90 let starih, nekateri celo nekaj čez, mej temi je 18 ženskih in 6 moških; 32 je 70—80 let starih, mej temi 22 žensk in 10 moških; 30 pa jih je po 60—70 let mej njimi 20 žensk in 10 moških. Ženske tedaj žive dalje. Vsi štiri in dvanajseteri po 80—90 let štejejo vkupe 1875 let. Zadnje dni umrla sta dva starca, jeden 92, drugi 84 let star.

— (Prošnje za popolno izvedenje ravnopravnosti slovenskega jezika pred sodnijami in za prestavo nadsodnije iz Gradca v Ljubljano) poslale so na dalje državnemu zboru po poslanci gospodu dr. Josipu Vošnjaku tudi občine: Vič pri Ljubljani, Št. Jurij pri Kranju in Hotedrčica pri Logatci.

— (Shod županov) Radovljiškega okraja bil je 26. t. m. Vsi župani tega okraja ne izvzemši onega iz nemške Bele peči (Weissenfels) napravili so skupno petico na državni zbor za prenestenje deželne nadsodnije iz Gradca v Ljubljano in za popolno uvedenie slovenskega jezika v urade. Peticija odpošlje se zastopniku Gorencev v državnem zboru, grofu Hohenwartu. Živeli župani!

— (Petico) zavoljo slovenskega jezika pred sodnijami v oile so na državni zbor tudi občine: Poljane Trata, Javorje in Polica na Gorenjskem.

— (Koroški Slovenci se oglašajo!) Občina pri Jezeru poslala je namreč po gospodu dr. Josipu Vošnjaku državnemu zboru prošnjo za ravnopravnost slovenskega jezika pred uradi in za prenestenje nadsodnije iz Gradca v Ljubljano. Živeli vli Jezerca! Naprej, staroslavni Goratani!

— (Imenovanje) Gospod Vincenc Bizjak postal je župnik v Laporci pri Slov. Bistrici.

— (Slovanska čitalnica) v Gradci, Pfarrgasse št. 1 v drugem nadstropju, sprejema mej svoje člane v Gradci ali zunaj Gradca bivaajoče Slovane. Do sedaj steje 43 članov. Ker je v Gradci mnogo Slovanov, — (pri zadnjem ljudskem števljenju se jih je vpisalo samo s slovenskim občevalnim jezikom nad 500), je pričakovati, da jih pristopi še več in da to jako potrebno društvo napreduje in bode središče slovenskemu življu.

Telegram „Slovenskemu Narodu“.

Dunaj 28. marca. Cesarsko lastnoročno pismo sklicuje delegacije k izrednemu zasedanju v 15. dan aprila na Dunaj.

Razne vesti.

* (Nova zvezda repatica.) Zvezdoznanec Wils v Ameriki našel je nov komet in poročal pred nekaj dnevi to veselo vest v širni svet, in tudi zvezdarni na Dunaji, a tu so repatico uže dva dni prej opazili.

* (Razstava klavne živine na Dunaji) bo letos večja od lani, kajti naglašanih je 717 go-

ved (lani 450), 52 ovac (261), 287 svinj (92) in 166 perutninskih živalic (147). Mašin in orodja razpostavi 22 razstavljalcev (17).

* (Bučelarska razstava na Dunaji) bode od 8. do 15. aprila 1882. Ondu bodo videti bučle vseh plemen, strd. vošek, strdni pridelki, orodje, mašine, panji, modeli, bučelnjaki, knjige. Prirejenih je mnogo daril, svetinj in diplom. Naglašala se na: Bienenzucht-Ausstellungs-Comite, Wien, L. Parkring Gartenbau-Gesellschaft 12.

* († Longfellow.) Dne 24. t. m. umrl je v Novem Jorku severoameriški pesnik Henry Wadsworth Longfellow. Njegova pesniška dela, osobito ona, ki slikajo ameriško naravno življenje, prevela so se v mnogo jezikov in uživajo veliko slavo. Longfellow se je rodil dne 27. februarja 1807 v Portlandu.

* (Klerus Zgornje-Avstrije.) Zgornja-Avstrija ima 29 dekanij, 309 župnij, 38 lokalij, 53 vikarijotov, 43 beneficijotov, 13 ekspozitur. Vse skup štejejo 615 duhovnov in 337 redovnikov. Razen tega ima dežela 19 moških samostanov s 505 redovniki in 53 ženskih samostanov s 657 redovnicami.

Dunajska borza

dné 28. marcija.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni državni dolg v bankovcih	75 gld. 15 kr.
Enotni državni dolg v srebru	75 „ 90 „
Zlata renta	93 „ 10 „
1860 državno posojilo	129 „ 50 „
Akcije narodne banke	819 „ — „
Kreditne akcije	320 „ 25 „
London	120 „ 20 „
Srebro	— „ — „
Napol.	9 „ 53 „
C. kr. cekini	5 „ 64 „
Državne marke	58 „ 70 „
4% državne srečke iz l. 1854	118 „ 25 „
Državne srečke iz l. 1864	169 „ — „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	93 „ 10 „
Ogrska zlata renta 6%	118 „ 40 „
„ 4%	87 „ 10 „
„ papirna renta 5%	86 „ 60 „
5% štajerske zemljišč. odvez. oblig.	104 „ — „
Dunava reg. srečke 5%	112 „ — „
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	119 „ — „
Prior. oblig. Elizabetine zapad. železnice	98 „ — „
Prior. oblig. Ferdinandove sev. železnice	105 „ — „
Kreditne srečke	100 gld. 177 „ 50 „
Rudolfove srečke	10 „ 22 „ 25 „
Akcije anglo-avstr. banke	120 „ 125 „ — „
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v.	208 „ — „

Tajci:

27. marca.

Pri **Stonu**: Tirman z Dunaja. — Koren iz Planine. — pl. Koch iz Gradca. — Hofbauer iz Celja. — Achtschin iz Aleksandrije. — Nossan z Zagreba. — Pri **Maliči**: Wihl iz Verifiersa. — Ratz z Dunaja.

Nova hiša na prodaj

za 1200 gld., ali se dá tudi v **najem**, ki stoji na podnožju **Podgrada** (Osterberg) poleg Zaloga pri oljarnici, obstoječa iz 3 sob, 2 kleti in nekaj zemljišča in z gostilniškim patentom. Pojasnila daje posestnica v istej hiši. (183—2)

L. EHRWERTH,

zobni zdravnik, v Gosposkih ulicah št. 1,

ordinira v vseh

zobnih boleznih

in postavlja zdaj

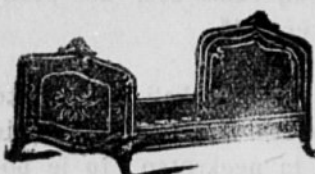
umetalne zobe in zobovje

dobro in brez bolečin.

(77—14)

Velike izgube,

katere je velika londonska tovarna za železno hišno opravo **Codderidge Brothers and Comp.**

(Postelje so blizu take, kakor ta podoba.)

1750 finih železnih, zelo lepih, lakiranih umivalnih miz velike trpežnosti, jedna po gld. 6.— (prej gld. 24.—).

1449 zelo masivnih, lepo broniranih, s 6 držaji, obešalnikov za obleko, a gld. 8.— (prej gld. 32.—).

1850 zelo lepo dvobarveno kostanjasto lakiranih, 130 cm. dolgih in 60 cm. širokih pol kositrenih postelj za otroke z zelo finimi zelenimi svilenimi mrežami, jedna po gld. 13.— (prej gld. 40.—).

Pismena naročila izvršujem tudi po jedino v izvrstnih eksemplarjih proti poštni nakaznici.

F. BUGANYI,

ekspertna hiša, Landstrasse, Löwengasse, Wien.

Izdatelj in odgovorni urednik Makso Armich.

Loterijne srečke 24. marcija.

Na Dunaji: 15, 83, 33, 72, 9.
V Gradci: 85, 32, 11, 35, 8.

V najem se dá ali prodaj

gostilna v **Planini** na Notranjskem od 1. aprila proti dobrim pogojem. 2 krčemski sobi, 2 kleti, 1 kuhinja, 6 sob, 3 hlevi, 2 kozolci, 1 kovačija in lep vrt. — Natančneje se izve pri upravnistvu „Slov. Naroda“. (180—3)

Za veliko noč

priporoča

RUDOLF KIRBISCH,

sladčičar, na Kongresnem trgu,

najfinejše in najlepše velikonočne reči iz sladkorja: **trgant, svilene, žametne in slamnate pletenine, fine atrape in bonbonijere kot piruhe.** Dalje so vedno v zalogi: **frišna pinza** (italijanski velikonočni kruh), **korovajček** itd., in za praznike vsake vrste **potvice.** (186—2)

Vnanja naročila se natanko oskrbé.

Umrli so v Ljubljani:

23. marca: Janez Gregorec, tesar, 84 let, Karlovska cesta št. 7, za marazmom.
24. marca: Fran Strelar, mesarskega pomočnika sin, 21 dni, sv. Petra cesta št. 58, za osepnicami. — Jože Laldol, železniški nadzornik, 58 let, Cesta na južno železnico št. 1.
25. marca: Anton Simič, postreščekov sin, 2 mes., Cesta v Mestni log št. 18, za božastjo. — Ivana Nučič, krojačeva hči, 13 mes., Tuharjeve ulice št. 1.
26. marca: Katra Ovsenar, dekla, 31 let, Karlovska cesta št. 16, za osepnicami.

Marijinceljske kapljice za želodec,

nepresežno izvrstno zdravilo zoper vse bolezni v želodci,

in nepresežno zoper neslast do jedi, slabi želodec, smrdečo sapo, napihnjenje, kislo podiranje, ščipanje, katar v želodci, zgago, da se ne nareja pesek in pšeno in slez, zoper zlatenico, gnjus in bljuvanje, da glava ne boli (če izvira bolečina iz želodca), zoper krč v želodci, prebiloženje želodca z jedjo ali pljačo, črve, zoper bolezni na vratu, jetrah in zoper zlato žilo.

Glavna zaloga:

Lekar **C. Brady**, Kremsier, Moravsko.

Jedna sklenica z navodilom, kako se rabi, stane

35 kr.

Prave ima samo: V Ljubljani: lekarna Gabriel Piccoli, na dunajski cesti; lekarna Josip Svoboda, na Prešernovem trgu. V Novem mestu: lekarna Dom. Rizzoli; lekarna Josip Bergmann. V Postojni: Anton Leban. V Gorici: lekarna A. de Gironcoli. V Ajdovščini: lekarna Michael Guglielmo. V Celju: lekar J. Kupferschmid. V Kranju: lekar Drag. Šavnik. V Kamniku: lekar Josip Močnik.

Svaritev! Ker se v zadnjem času naš izdelek posnemlje in ponareja, zato prosimo, naj se kupuje samo v zgoraj navedenih zalogah in pazi naj se osobito na ta znamenja: Prave Marijinceljske kapljice za želodec morajo imeti v sklenico vtisnene besede: **Echte Mariazeller Magentropfen** — Brady & Dostal — Apotheker, sklenica mora biti zapечатena z našim originalnim pečatom, na navodilu za rabo in na zavrtku, na katerem je podoba Marijinceljske matere božje, mora biti poleg te podobe utisneno sodnijsko spravljen **varstveno znamenje** in zavoj mora biti zapечат z našim **varstvenim znamenjem**. Izdelki podobnega ali istega imena, ki nemalej teh znakov istinitosti, naj se zavrzajo kot ponarejeni in prosimo, naj se nam taki slučaj takoj naznajo, da bodo sodnijski kaznovani izdelovalci in prodajalci. (487—30)

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.